

Н.О. Будна

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ
ПРО ОДНЕ І ТЕ Ж ПО-РІЗНОМУ

Зошит
з розвитку зв'язного мовлення

4 клас

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 811.161.2(075.2)
Б 90

Будна Н.О.

Б90 Українська мова та читання. Про одне і те ж порізному : зошит з розвитку зв'язного мовлення : 4 кл. / Н.О. Будна. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2023. — 72 с.

ISBN 978-966-10-7044-7

“Захоплююча українська” — це серія зошитів з розвитку зв'язного мовлення (з назвами посібників цієї серії можна ознайомитися на останній сторінці обкладинки).

Зміст посібників відповідає Державному стандарту початкової освіти та Типовим освітнім програмам.

Гадаємо, дітей зацікавлять завдання і вправи, подані у нестандартній формі, які допоможуть їм розвинути своє мовлення, збагатять словниковий запас, навчать складати загадки, вірші, казки, невеличкі історії та оповідання, прищеплять любов і повагу до української мови.

Цей зошит містить систему вправ, спрямованих на формування та вдосконалення умінь учнів складати художні та науково-популярні тексти-описи за поданим планом, словником, малюнком, зачином тощо.

УДК 811.161.2(075.2)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

ISBN 978-966-10-7044-7

© Навчальна книга – Богдан, виключна ліцензія на видання, оригінал-макет, 2023

1. Прочитай вірш Олександра Олеся про слова. Який це текст? Доведи.

Є слова, що білі–білі,
як конвалії квітки,
лагідні, як усміх ранку,
ніжносяйні, як зірки.
Є слова, як жар, пекучі
і отруйні, наче чад ...
В чарівне якесь намисто
ти нанизуєш їх в ряд.

Це текст — _____

2. Який це текст? Доведи.

Соловейко

Соловей красивий і граційний птах. В нього високі лапки, тонкий дзьоб і великі очі. Спинка рудувато–бура, грудка світло–сіра з ледь помітними зеленими цяточками, черевце біле. Хвіст досить довгий, рудий. Пір'я м'яко й щільно прилягає до тіла. Соловей дуже моторний, спритний, пересувається по землі стрибками.

Це текст — _____

3. Прочитай текст. Про кого в ньому розповідається? Це опис чи міркування? Доведи. Підкресли речення, в якому йдеться про повадки лиски.

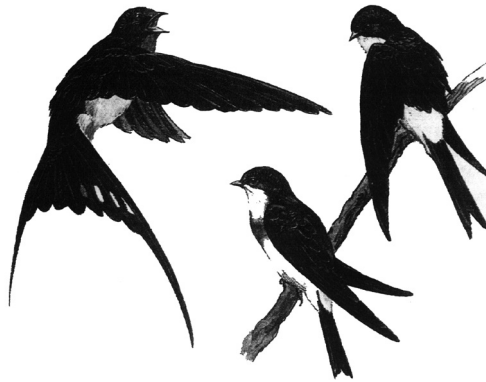
Лиска

Лиска проворна й красива. Шкурка аж вилискує, вушка стирчать, хвіст прапорцем. Ступає повільно, м'яко, до всього придивляється, дослухається, вгадуючи товкотнечу мишей–полівок під снігом.

Це текст — _____

4. Склади різні типи текстів про ластівку за малюнком, зачином і словником.

Текст–розповідь

Ластівки над вікном

Я прокидаюся під ластів'ячий щебіт. Спочатку крізь сон чую чарівний спів. Згодом ...

Словник: чарівний спів, тріпочуть крильцями, ластів'ята пописують, батьки носять, сіреньке гніздечко.

Текст–опис

Ластівка сільська

Невелика пташка з чорно–синім верхом тіла і білим черевом та грудьми.

Словник: лоб і горло рудувато–коричневі, крила гострі, хвіст довгий, вилчастий, швидко літає, знищує багато комах, гніздо під дахом.

Текст–міркування

Ластів'яча пересторога

Чіпати гнізд ластівок не можна ...

Словник: покине двір, не буде прилітати, передасть іншим пташкам.

5. До іменників добери подані в дужках відповідні прикметники, які б характеризували калину восени.

Барви — _____

Кетяги — _____

Намисто — _____

Вбрання — _____

Листя — _____

(Яскраво–червоні, нове, чудове, найчарівніші, багряно–золоте.)

Запиши текст, використавши утворені словосполучення.

Художниця–осінь прибереже для калини _____.

І ось стоїть уже чепуруха в _____, ховаючись у плетиво _____, немов соромлячись своєї краси.

Навіть зима не наслідиться зірвати це _____

6. За поданим планом склади і запиши опис калини.

План

1. Яка це рослина?
2. Де вона любить рости?
3. Яка калина навесні?
4. Яка вона восени і взимку?
5. За що люди люблять і шанують калину?

7. Пошир опис необхідними за змістом прислівниками, що в дужках. Добери заголовок.

_____ дихає вільна земля. Вітерець _____ колише свіжі запашні трави, _____ перебирає листочки на гілках дерев, _____ гойдає стебельця квітів. Пагорби _____ вкриті червоними тюльпанами. Як жар горять вони _____.

(Легко, ніжно, ледь-ледь, вільно, навкруги, скрізь.)

8. Прочитай текст. Виділені слова заміни словосполученнями, поданими в дужках, поставивши їх у відповідній формі. Текст запиши.

Прийшла осінь. Пожовтіло листя на березах, *почервоніло* на осиках. Сонце вже не пекло, а *пригрівало*.

(Зайнятися багрянцем, стояти на порозі, ласкаво пестити, спалахнути золотом.)

9. Прочитай текст. Виділені слова заміни словосполученнями, поданими в дужках, вживаючи їх у потрібній формі. Текст запиши.

Вечоріло. Небо *потемніло*. На ньому з'явилися зорі. Затих вітерець. Листочки перестали *шелестіти*.

(Розповідати свої захоплюючі історії; засвітити золоті ліхтарики; вкритися таємничим чарівним килимом; вкластися спати.)

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.